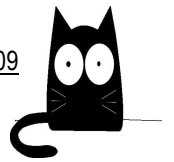

Castanyot!

Lluís Solé i Perich
2009

Marrameu Torracastanyes

Marrameu torra castanyes
a la voreta del foc;
ja n'hi peta una als morros,
ja en teniu marrameu mort.

Pica ben fort,
pica ben fort,
que piques fusta:
pica ben fort.

Marrameu i Marrameua
s'emboliquen un llençol;
feien veure que era un home
i era una fulla de col.

Marrameu ja no s'enfila
pels terrats ni pels balcons;
que té una gateta a casa
que li cus tots els mitjons.

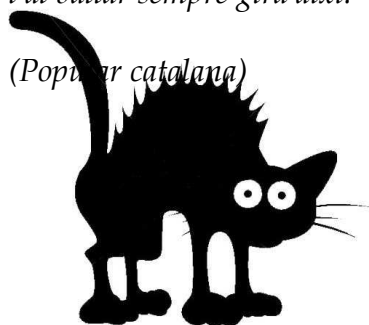
(Popular catalana)

La castanyera

Quan ve el temps de menjar castanyes,
la castanyera, la castanyera;
ven castanyes de la muntanya
a la plaça de la ciutat.

La camisa li va petita,
la faldilla li fa campana,
les sabates li fan cloc, cloc,
i al ballar sempre gira així.

(Popular catalana)

El ball de la castanya

Vora el foc hi ha la mainada
que castanyes fa torrar,
quan estiguin bufadetes
el gatet hi jugarà. (bis)
La castanya reinflada
pega bot i fuig del foc,
qui té la sort d'agafar-la
no n'ha d'anar a aplegar a l'hort.
No n'ha d'anar a aplegar a l'hort. (bis)

(Popular del Pallars)

Pet-Patum

La castanyera cou castanyes
en un bidó foradat.
— Poseu-me'n una dotzena
en un diari embolicat.

Pet-patum, pet-patum,
pet fa la castanya.
Pet-patum, pet-patum,
Foc, castanya i fum.

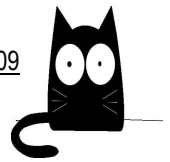
La castanyera abrigada
porta un mocador al cap,
cou castanyes i moniatos
per a tots els vilatans.

(Tornada: Pet-patum...)

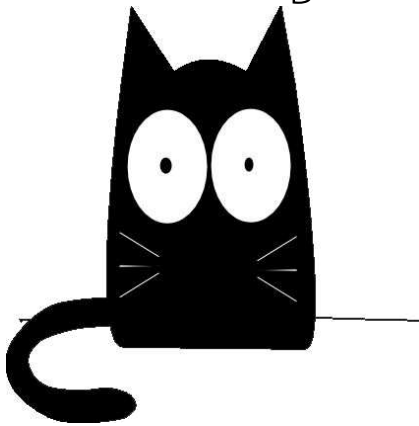
La castanyera no deixa
que s'apagui mai el foc,
les castanyes ben calentes
s'han de menjar a poc a poc.

(Tornada: Pet-patum...)

(Popular catalana)

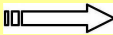
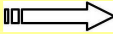
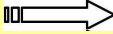
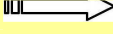
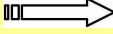
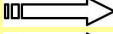
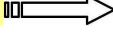

Castanyot!

1r Acte – 1a Escena

Dia de difunts

	Vella Pelleringa	
	Narrador/a 1	
	Narrador/a 2	
	Marrameu	
	Narrador/a 3	
	Narrador/a 4	
	Àvies-avis	

(Escenari fosc. Vora la llar de foc de la cuina. Taula parada. La vella Pelleringa torra castanyes asseguda en un tamboret. Música: "Marrameu torra castanyes". Mentre sona la música alegre, van sortint lentament els/les narradors/es amb un ciri encès a la mà, o una carabassa, i les fotos dels difunts Lejandru i Marrameu. Anuncien amb una cantarella monacal i fúnebre)

Narrador/a 1 (Misteri): Recordem, petits i graaaaans...

Narrador/a 2 (Tragèdia): ...què va passar per Tots Saaaants.

Narrador/a 1 (Misteri, mostra la foto del gat): Per què és mort en Marrameeeeu?

Narrador/a 2 (Tragèdia): Avui sabreu a què es deeeeeu.

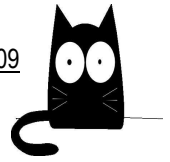
Narrador/a 1 (Pena, mostra la foto del gat): Bon gat de la Pelleriiiiinga.

Narrador/a 2 (Resignació, assenyala al cel): El Senyor al cel el tiiiiinga.

Marrameu: Maaaaau!

(Passa l'esperit d'en Marrameu i s'asseu a la vora del foc. Els/les narradors/es deixen el retrat sobre la taula i s'asseuen a la vora del foc amb l'espelma a la falda. Treuen el mocador i ploren. S'il·lumina l'escenari)

Narrador/a 3: (Surt picant de mans, manant la pressa): No ens entristim. Vinga, vinga!

Narrador/a 4 (*Té una idea*): Presentem: la Pelleringa!

(*Estiren la Pelleringa per una màniga. Ella es resisteix i engega tothom*)

Narrador/a 3: Vídua, de caràcter ranci...

Narrador/a 4: ...d'en Lejandru, en pau descansi.

Narrador/a 3 (*Mostra la foto del difunt*): Perquè es va morir? Fa riure...

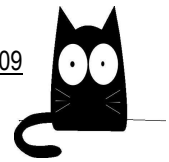
Narrador/a 4 (*Rient*): ...es va descuidar de viure!

(*Els/les narradors/es deixen el retrat sobre la taula i s'asseuen a la vora del foc amb l'espelma a la falda. Treuen el mocador i ploren. La Pelleringa, sacseja les castanyes, s'aixeca i sospira alçant el retrat*)

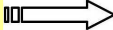
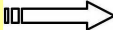
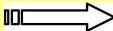
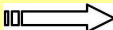
Pelleringa: Ai! Pobre Lejandru. No eres bo per a res... però feies companyia... Ai!
Com en Marrameu que... per cert, des d'ahir que no el veig... (*Busca però no veu l'esperit del gat a la vora del foc*)

Marrameu: Maaaaau!

(*Van sortint les àvies i avis que s'asseuen en un costat de l'escena, en un banc, en cadires o amb els peus penjant de l'escenari. S'hi estaran fins al final*)

1r Acte – 2a Escena
Can penja i despenja

	Vella Pelleringa	
	Narrador/a 1	
	Narrador/a 2	
	Marrameu	
	Narrador/a 3	
	Narrador/a 4	
	Narrador/a 5	
	Narrador/a 6	
	Pellofa	
	Pelló	

(Les narradores entren portant un ciri, il·luminen la Pellofa, que les segueix)

Narrador/a 5 *(Assenyalant la Pelleringa):* No es refia de la néta. *(Comprensiva)* És tan pàmfila i distreta...

(La Pellofa s'atura al mig de l'escena, dubta. Posant-se les ulleres a la boca telefona pel mòbil)

Pellofa: És súper fort! Haig d'anar a enterrar el iaio *Lejandru*... i un gat! T'ho juro! I què em posaré? Ala! Tu creus? *(Excitada, té una idea)* Ja ho sééééé, un abric de pell! *Divina de la muerte!* Anda que no és *fashion*...

(La Pellofa es queda al mig de l'escenari trucant o pintant-se els llavis o maquillant-se)

Narrador/a 6 *(Alçant el ciri cap a un lateral):* I aquell que ve tan refet, ben segur que és el seu nét.

(En Pelló surt a escena, camina com un perdonavides, passa de la iaia. Llença un petó a la narradora i es toca la bragueta)

Pelló: Ei! Truca'm... potser estaré lliure... *(Mira el públic per sobre l'espatlla i els desafia)* Què, tius, què, mireu? Tu, vine, vine, si en tens...

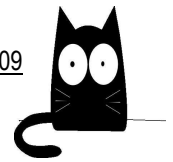
(En Pelló engega el públic i els ignora. Es queda a l'altra costat de l'escenari concentrat en la música que escolta per l'auricular, ballant a cops de cap i trucant pel mòbil)

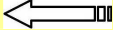
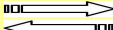
Narrador/a 5 *(Assenyala):* La Pellofa...

Narrador/a 6: ...i en Pelló,

Narrador/a 5 i 6 *(A cor, pontificant):* un parell que Déu n'hi do!

(Els/les narradors/es deixen les espelmes a la taula i s'hi recolzen. Prepararan les olives i la beguda per als convidats al dol)

1r Acte – 3a Escena**Pretendentes**

	Vella Pelleringa	
	Narrador/a 1	
	Narrador/a 2	
	Marrameu	
	Narrador/a 3	
	Narrador/a 4	
	Narrador/a 5	
	Narrador/a 6	
	Pellofa	
	Pelló	
	Pretendentes	

(Les pretendentes es van apropant a en Pelló i li ofereixen el cor de cartró pintat, li reciten un rodolí o poema cursi i es queden embadalides)

Pretendent 1 *(Melosa. Recolzant-se a l'espatlla, li dóna el cor):* M'estimes, Pelló, xuixo meu?

Pretendent 2 *(Sospirant als seus peus):* Ai! Pelló, em tens el cor robat... *(Sabrega al cor).*

Pretendent 3 *(Bleda. Llença el cor per terra):* Pitxurrrrrri! Qui són totes aquestes?

Pretendent 4 *(Indignada):* Pelló? Em pensava que només jo... M'has trencat el cor.

(Esparreca el cor pel mig i se'n va a plorar prop del públic, donant l'esquena a en Pelló)

Pelló *(Aturant-les i desempallegant-se'n):* Pssssé! Que de carinyo en tinc per a totes...

Pretendent 1: Ai! Si fossis l'hereu, Pelló... no et diríem pas que no. *(S'hi repensa i li pren el cor i se n'aparta)* Però, si només tens carinyo...

(Les pretendentes s'alcen i comencen a marxar per un lateral de l'escenari)

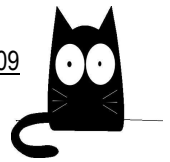
Pelló *(Pinxo):* Pssssé! Aviat seré l'hereu de la Pelleringa i m'acabareu abans la paciència que els calers...

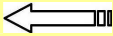
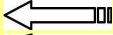
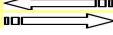
(La Pelleringa s'alça d'una revolada i es planta al mig de l'escenari amb les mans a la cintura, les xicotes comencen a marxar a poc a poc)

Pelleringa *(Al públic):* Estàs fet un bon tarambana, tu, Pelló. L'avi Lejandru encara és calent... *(Amenaça i clatellot)* Au passa... carcamal.

(En Pelló surt. La Pelleringa es queda en un costat, fent gestos cap a fora d'escena, maleint els qui van marxant)

Pelleringa: I vosaltres... Au! Aneu, fresques, que sou unes fresques!

1r Acte – 4a Escena**Gatamaula**

	Vella Pellerina	
	Narrador/a 1	
	Narrador/a 2	
	Marrameu	
	Narrador/a 3	
	Narrador/a 4	
	Narrador/a 5	
	Narrador/a 6	
	Pellofa	
	Torracastanyes	

(En Torracastanyes apareix per l'altre costat de l'escenari, traginant socs o llenya. Ho llença a terra, prop del gat que s'esvera i se n'aparta. La Pellofa també es sobresalta)

Marrameu: Maaaaao! Pffffff! !

Torracastanyes *(Para l'orella, no veu l'esperit del gat):* M'ha semblat sentir una veu de gata maula?

Pellofa *(Amb la mà al pit, sense alè, espantada):* Torracastanyes!

Torracastanyes *(Para l'orella. Al públic. Amb desdeny):* Ah! Sí, sí, mita-la la gatamaula... *(Salutació afectada, falsa)* Pelloooooofa!

Pellofa: Torracastaaaaanyes! Tinc un susto que no veas... *(Exagerant)* Tinc el cor fora les entranyes... faré la fi d'en Marrameu.

Torracastanyes *(Falsa pena i impotència):* Ep, ep! En Marrameu el vaig estrepitjar sense voler... Més ben dit, en Marrameu se'm va posar sota el peu... *(Clava cop de peu i fa fugir el gat).*

Marrameu: Maaaaao! Pffffff! !

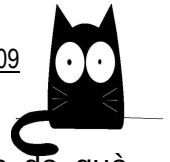
Torracastanyes: *(S'espolsa la camisa bruta i s'apropa a la pellofa, bavós, li pren les mans).* Pellofa...

Pellofa *(Desfent-se'n):* Ai! No siguis grapellut...

Torracastanyes *(Llagoter):* Pellofa, al mas li cal un home, necessitareu un mosso, com jo... penseu-hi. Us convinc... Amb aquestes manetes no podeu pas tragar llenya, ni donar menjar als porcs...

Pellofa: Ai! *Darling*, no siguis ordinari... ja m'ho aniré espellofant com pugui...

Torracastanyes *(Arrebatat de desig o de ràbia):* Jo sí que t'espellofaria aquí mateix...

Pellofa (*Apartant-lo amb menyspreu*): Ai! Porfa... un mosso... no sé pas de què viuríem?

Torracastanyes: Ara que falten en Lejandru... i en Marrameu... tot això podria ser teu. La Pelleringa... es fa gran... Pellofa, quatre espants més i serà al calaix...

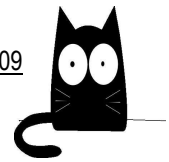
Pelleringa (*S'ha anat apropant a la parella. Al públic*): Ah, nois! No els sentiu? Em volen matar a disgustos! (*Decidida*) Ja us fotré jo!

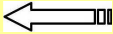
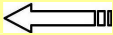
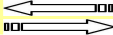
(La Pelleringa agafa en Torracastanyes per l'orella i el fa fora)

Pelleringa: Per fotre'm els calerons, per a res més no sou bons!

(La Pelleringa clava clatellot a la Pellofa que marxa component-se el vestit i el pentinat, tota tibada)

Pelleringa: Aquell carcan t'entabana! Que n'ets de Pellofa... (*Al públic, trista*) La gent gran fem nosa, el que és nostre o ho volen seu... (*S'asseu a torrar castanyes. Trista i sola*).

1r Acte – 5a Escena**El senyorito Castanyol**

	Vella Pelleringa	
	Narrador/a 1	
	Narrador/a 2	
	Narrador/a 3	
	Narrador/a 4	
	Narrador/a 5	
	Narrador/a 6	
	Castanyol	

(El senyorito Castanyol espia i surt a escena. Dissimuladament s'apropa a la taula, sense que la Pelleringa el vegi. Fa traguinyol i s'eixuga els morros amb un mocador fi, pica una oliva)

Castanyol *(Mastegant, arrossegant la veu melosa): Zeñora Pejeringa, a utè, lu que li cal é companyia...*

Pelleringa *(S'aixeca): Companyia? Que no veu quina gentada? I els haig de mantenir... i no estan mai ni tips ni contents!*

Castanyol *(Li dóna la raó): Endeluego... Sin embargo, yo zóc un paio alegre... que zempre età cong teng com un xinxul, guinxul... cong teng com unes pasqües... digo!*

Pelleringa *(Traient-se'l de sobre, agafant la foto del difunt): Senyor Castanyol, no veieu que estic de dol?*

Castanyol: *Zeñora Pejeringa, no penzi mé en er Lejandru... (Li pren el retrat, el deixa sobre la taula i aprofita per picar una oliva, l'a contempla i parla amb la boca plena) Una gran pèrdua. Mentre va viure er Lejandru, mai no mus va faltar de res.*

Pelleringa: No, ni ara tampoc... *(Agafant el retrat del gat)* Faltar, faltar... trobo a faltar en Marrameu... el gat era el més espavilat de casa. L'hagués fet hereu. L'hereu Marrameu *(Pausa tràgica)* I: Patum! Es veu que li va petar una castanya als morros... això va dir el mosso. Traumatisme cràneo-encefàlic! Quina mort més horrible! No me'n sé avenir...

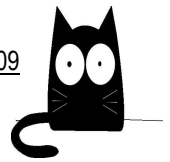
Castanyol *(Alça el got o el porró, l'ofereix a la Pelleringa): Pa la pena, un traguinyol. (Beu).*

Pelleringa: Mita'l el *senyorito*, menjar i beure i més gandul que el jeure... entre tots em cardareu a la misèria.

Castanyol: Con lus diners que té uté... Zi vol se lus, lis, los, asministro jo..., é lo que voldria er Lejandru... pa una amic ze fa lo que zigui... una oliva?

Pelleringa: És el que voldries tu, *senyorito*! Pelacanyes! Aquest l'haig d'aturar, o se'm fotria un bou amb banyes!

(Alça la torradora i el persegueix. Les narradores-cambreres empenyen el senyorito, que es resisteix a abandonar el tiberi i se l'enduen fora d'escena)

1r Acte – 6a Escena		
Venjança		
	Vella Pelleringa	
	Narrador/a 1	
	Narrador/a 2	
	Narrador/a 3	
	Narrador/a 4	
	Marrameu	
	Marrameua	
	Narrador/a 5	
	Narrador/a 6	

(Tot seguit la Pelleringa s'encara amb les ploraneres que queden a la vora del foc. Les ploraneres la repliquen, ofeses)

Pelleringa: I vosaltres, la colla del *llanto*, fora també! S'ha acabat el nyeu-nyeu. *(Les amenaça i escridassa fins que són lluny)* Falses, que sou unes falses!

Narrador/a 2: No es mereix el pa que menja!

Narrador/a 1: Això és can penja i despenja!

Narrador/a 3: Vol deixar-ho ben lligat.

Narrador/a 4: Vol deixar l'herència al gat.

Pelleringa *(Al públic, posant-se la mà al cor i al front):* Només em donen disgustos, m'estimava més el gat, és qüestió de gustos... *(Trista)* On deu ser, en Marrameu? Calla, li sento la veu... *(Para l'orella).*

(Els gats surten i s'asseuen a les bambolines, a l'altra costat de l'escenari. La Marrameua cus mitjons mentre en Marrameu l'abraça per l'espatlla o la cintura. Les narradores amb els cors de cartró formen un decorat darrere els gats)

Marrameu: Maaaaau?

Marrameua *(Sopirant, melosa):* Mèèèèèu...

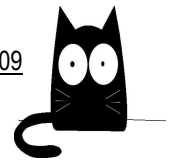
Marrameu: Maaaaau!

Marrameua: Miiiii.

Pelleringa: Què és aquesta orgue de gats? Quina murga! Calleu coi! Carregosos!

(La Pelleringa es descalça i tira una sabata als gats. Gat i gata i els qui aguanten els cors i les àvies fugen en desbandada. Els gats fan marrameus. La Pelleringa encara els persegueix amb l'altra sabata alçada a la mà. L'escena queda buida. Música: "Marrameu torra castanyes")

Teló

Castanyot

Localització, escenografia i caracterització

(Escenari: Diada de Tots Sants. La cuina d'una casa, vora la llar de foc. La vella Pelleringa torra castanyes tota sola)

Vella Pelleringa: Vídua del seu Lejandru. Es plany de la mort del seu marit, que no era bo per a res, i del seu gat Marrameu. No es refia de ningú i menys dels qui l'envolten. Vol deixar l'herència al gat abans que deixar-la als seus fills o als pretendents. Però li han mort el gat. Sospita d'en Torracastanyes i del senyor Castanyol. Gemegaire, amargada, rondinaire, isarda. Porta roba fosca i vella: davantal, faldilles llargues, brusa, espardenyes i mocador al cap. Torra castanyes. A les mans una torradora plena de castanyes sobre una foguera de socs.

Pelló: Nét ye-yé de la vídua Pelleringa. És cregut, presumit i té un caminar de perdonavides. Es passa el dia empolainant-se i fent el pinxo, pendent de les noies. Porta els cabells pentinats en punxa o cresta. Vesteix en algun estil modern i agressius (*punk, heavy, rock, rap*), adornat amb cadenes, collarets, braçalets i punxes. A les mans una pinta o un clauer amb cadena i uns auriculars a l'orella.

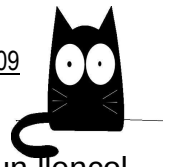
Xicotes: Un nombre indeterminat, amb text inventat o sense. Poden ser nois disfressats. Són les pretendentes d'en Pelló. Van ben mudades i empolainades. Són atrevides, fan postures i intenten lligar oferint-li el seu cor pintat sobre un cartró amb un vers carrincló o una floreta quica *cursi*.

Pellofa: Néta blea i de la vídua Pelleringa. És aturada i pot ser papissota. No s'espavila i viu enganxada a les faldilles de l'àvia. Mastega xiclet sorollosament. Vesteix moderna, com una "*pija*", va ben pintada i pentinada i amb ulleres de sol per diadema sobre el cap. A les mans un mòbil (maquillatge).

Torracastanyes: És el pretendent de la Pellofa. S'hi voldria casar perquè es pensa que heretarà la fortuna de la vella. Per evitar que en Marrameu fos l'hereu, potser l'ha mort. Ambiciós, fals, llagoter, malcarat. Porta espardenyes i mitjons, pantalons arremangats o massa curts, cinturó o faixa, camisa clara, armilla, mocador al coll i gorra o barretina. Tragina llenya i xafardeja el que fan els altres. A les mans socs o feixos de llenya. A la boca un escuradents o un bri d'herba.

Senyor Castanyol: Senyorito andalús, gandul i escanyapobres. Es passeja per la casa sense fer res i opina de tot o la fa petar, té molta terra a l'Habana. En realitat és un pelacanyes que pretén engalipar la vídua Pelleringa i casar-s'hi o fotre-li els quartos. De moment se li veu el vi del porró i se li menja les olives. Potser ha mort en Marrameu. Parla catanyol, barreja catalanades i castellanades. Porta barret o gorra, camisa i americana o jaqueta curta torera, pantalons de mudar, elàstics i botins. A les mans un bastó. A la boca un puro o un escuradents.

Marrameu: Esperit del gat difunt. S'apareix per l'escenari cobert amb un llençol blanc. Fa marrameus en diferents tons.

Marrameua: Esperit de la gata difunta. S'apareix per l'escenari cobert amb un llençol de colors. Cus un mitjó.

Narradors/es: Entre una i sis. A les mans un ciri encès o una carabassa il·luminada i les fotos emmarcades dels difunts Lejandru i Marrameu. Treuen un mocador i fan de ploraneres a la vetlla del dol.

Àvies-avis (3): Asseguts en un costat de l'escenari. Una cus o fa mitja, l'altra es medica amb pastilles i l'altra fulleja una revista del cor. Parlen entre elles, critiquen el que passa en escena o entre el públic, i s'adrecen als qui actuen assenyalant i gesticulant, renyant i amonestant.

Escenografia	Attrezzo	Vestuari especial
1 taula	1 torradora	1 llençol blanc
1 tamboret	Castanyes	1 llençol de colors
2 cadires	Llenya	1 barret
1 got o porró	4 ciris	1 gorra / barretina
1 ampolla	2 retrats amb peu	1 bastó
1 plat	Cors de cartró pintats	1 puro
Olives farcides / patates	1 mitjó	
Escuradents	1 agulla i fil de cosir llana	